

ПЕРЕОРІЄНТАЦІЯ НА ЦИФРОВИЙ ПРОСТІР ЯК ОСОБЛИВІСТЬ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Максим Володимирович КУТЕРГА,

кандидат юридичних наук

Важливою особливістю економічної злочинності в контексті врахування провідних тенденцій сучасності є її переорієнтація на цифровий простір. Так, М. Акбар звертає увагу на те, що цифрові транзакції відіграють важливу роль в економічному розвитку. Проте економічне зростання потенційно може призвести до значної кількості економічних злочинів. Невідповідність правових положень у секторах економіки призводить до правової невизначеності у боротьбі з економічними злочинами [1].

Ронг Чжен стверджує, що з розвитком мережевих технологій Інтернет в економічному будівництві та житті людей отримав широкий спектр застосувань, завдяки чому робота, навчання та повсякденне життя людей зазнали якісних змін. Однак із швидким розвитком Інтернету та інформаційних технологій, а також збільшенням частки населення в мережі, виникають проблеми з мережею, які поступово висвітлюють кіберзлочинність як новий вид злочинності, особливо економічну онлайн-злочинність. Зокрема злочини, пов'язані з інтелектуальною власністю, онлайн-банкінгова злочинна мережа, залучена до конгрегаційної економіки, злочинність у сфері цінних паперів, інтернет-магазини, кримінальні злочини мережевої економіки, які завдають шкоди економічним інтересам держави [2, с. 195].

С. Чернявський, В. Бабаніна, І. Вартилецька та О. Микитчик наголошують, що серед відомих сьогодні злочинів, скоєних в Інтернеті, особливу небезпеку становлять економічні злочини. Через високу латентність, а також труднощі розкриття та розслідування ці злочини потребують комплексного наукового вивчення та обґрунтування можливості протидії. Зростаюча кількість інтернет-магазинів та онлайн-аукціонів, створення банківських систем у глобальній мережі, розвиток платіжних систем сприяє тому, що все більше людей довіряють і використовують онлайн-платежі, забуваючи, що навіть у віртуальному середовищі можна здійснити велику кількість злочинів [3, с. 421]. Науковці глибоко переконані, що ситуація інтернет-шахрайства – це система взаємозалежних і взаємопов'язаних елементів, у просторових і часових межах яких відбувається взаємодія між злочинцями та їх жертвами, а також обставин об'єктивного середовища, що мали місце під час розслідування і вплинули на формування слідів злочину, його розкриття та розслідування. Часом вчинення шахрайства в мережі Інтернет є час вчинення суспільно небезпечного діяння незалежно від часу настання суспільно небезпечних наслідків. Конкретний час

вчинення цього злочину обчислюється відрізками часу, тривалість яких залежить від різних факторів, що мають значення для діяльності потерпілих. На відміну від традиційних видів шахрайства, при Інтернет-шахрайстві злочинець і потенційна жертва з моменту вчинення злочину і закінчуючи настанням суспільно небезпечних наслідків можуть перебувати на значній відстані один від одного [3, с. 430].

Таким чином, інтернет-середовище, а також різноманітні форми віртуального простору, такі як, наприклад, онлайн-ігри, характеризуються формуванням особливих соціальних відносин, які передбачають специфічну систему норм, утворених на основі норм моралі, права та релігійних і корпоративних норм, проте цілком унікальних, спрямованих на поглиблення залежності від інформаційних потоків, утвердження охоплення глядацької аудиторії як ключового чинника оцінювання інформаційного продукту. Неможливо розглядати економічну злочинність поза межами даних визначальних чинників.

Список використаних джерел

1. Akbar M. The urgency of law reforms on economic crimes in Indonesia. *Cogent Social Sciences*. 2023. № 9 (1). URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23311886.2023.2175487#d1e133>.
2. Zheng R. Research on the Network Economic Crime. In: International Conference on Education Reform and Management Innovation. Shenzhen, 04-05 December 2012. pp. 195-199.
3. Cherniavskyi S., Babanina V., Vartyletska I, Mykytchyk O. Peculiarities of The Economic Crimes Committed with the Use of Information Technologies. *European Journal of Sustainable Development*. 2021. № 10 (1). pp. 420-431.